

Krótką historia mini indeksów

- ▶ Jednostka indeksowa (mini indeks) jest papierem wartościowym, który naśladuje zmiany procentowe wysokości danego indeksu. Instrument ten umożliwia inwestorowi inwestycję równoważną nabyciu całego portfela indeksu, bez konieczności zakupu poszczególnych akcji wchodzących w skład tego indeksu.
- ▶ Jednostki indeksowe pojawiły się po raz pierwszy na rynku amerykańskim na początku lat dziewięćdziesiątych i szybko zyskały przychylność inwestorów. Najpopularniejszymi obecnie instrumentami tego typu są papiery wystawiane na indeksy Standard & Poor's, Dow Jones Industrial Average oraz Nasdaq 100.

MiniWIG20: jedna transakcja - 20 akcji

- ▶ Na giełdzie warszawskiej jednostki indeksowe pojawiają się zaledwie kilka lat po ich światowym debiucie. Indeks bazowym jest WIG20, odzwierciedlający zmiany cen 20 największych i najbardziej płynnych spółek giełdowych. Z punktu widzenia stopy zwrotu wynikającej ze zmian cen, nabycie jednostki indeksowej powinno odpowiadać inwestycji w portfel 20 akcji wchodzących w skład tego indeksu.
- ▶ Wartość jednej jednostki indeksowej jest wyrażana w złotych i stanowi 1/10 wysokości indeksu WIG20. Cena jednostki MiniWIG20 zbliżona jest zatem do cen akcji, dzięki czemu instrument ten jest dostępny praktycznie dla każdego inwestora. Przykładowo, gdy poziom indeksu WIG20 wynosi 1500 pkt. cena jednostki powinna wynosić ok. 150 zł (0,1 zł x 1500).

Główne zalety jednostek indeksowych

- ▶ umożliwiają bezpośrednie inwestowanie w indeks - jest to niemal równoznaczne nabyciu portfela akcji wchodzących w skład indeksu bazowego, czyli indeksu WIG20,
- ▶ inwestycja w jednej transakcji - zamiast dokonywać zakupu 20 różnych akcji, wystarczy nabyć jednostkę w jednej transakcji,
- ▶ niska kwota inwestycji - cena jednej jednostki indeksowej jest zbliżona do cen akcji,

▶ nabycie jednostki indeksowej jest dużo tańsze niż nabycie wszystkich akcji wchodzących w skład indeksu bazowego WIG20,

▶ możliwość sprzedaży (wystawienia) jednostki indeksowej - zajęcie pozycji przynoszącej zysk w momencie, gdy wartość indeksu spada,

▶ przejrzystość ceny - prosta analogia pomiędzy wartością indeksu, a wartością jednostki indeksowej,

▶ możliwość wyjścia z rynku poprzez wykonanie jednostki (dla inwestora, który nabył jednostkę) nawet przy braku płynności obrotu,

▶ odległy czas wygaśnięcia (25 lat), dzięki czemu MiniWIG20 jest atrakcyjnym instrumentem dla inwestorów długoterminowych.

Rodzaje pozycji w jednostkach indeksowych

- ▶ Jednostki indeksowe umożliwiają osiągnięcie zysku zarówno tym, którzy prognozują wzrost indeksu, jak i tym, którzy mają odmienne przewidywania. Ci pierwsi będą kupować jednostki (pozycja długa), natomiast inwestorzy prognozujący spadek indeksu będą je wystawiać (pozycja krótka). Zarówno wystawcy, jak nabywcy jednostek, aby mogli zawierać transakcje, muszą mieć Numer Identyfikacyjny Klienta (ten sam co w przypadku zawierania transakcji terminowych).

Pozycja długa - kupno jednostki

- ▶ Inwestorzy, którzy przewidują wzrost indeksu, będą kupować MiniWIG20, gdyż cena tego instrumentu będzie rosła wraz z indeksem. Teoretycznie zmiana poziomu indeksu WIG20 powinna skutkować taką samą zmianą ceny jednostki indeksowej. Należy jednak pamiętać o tym, że rynkowa cena jednostki indeksowej kształtowana jest przede wszystkim przez popyt i podaż na rynku, w związku z tym zmiany ceny jednostki indeksowej nie muszą dokładnie odzwierciedlać zmian wartości instrumentu bazowego - indeksu WIG20.
- ▶ Zlecenie zakupu składane jest w domu maklerskim na takich samych zasadach, jak to ma miejsce w przypadku in-

nych papierów wartościowych. Także prowizje maklerskie od transakcji w większości przypadków powinny być podobne do tych, które pobierane są od transakcji akcjami.

Pozycja krótka - wystawienie jednostki

- ▶ Inwestorzy prognozujący spadek indeksu mogą wystawiać jednostki indeksowe. W tym przypadku osiągnięcie zysków będzie możliwe wraz ze spadkiem indeksu, a więc także spadkiem wartości jednostki indeksowej.
- ▶ Wystawcy jednostek są zobowiązani do utrzymywania depozytów zabezpieczających, na zasadach zbliżonych do tych, które obowiązują na rynku kontraktów terminowych. Zasadniczą część depozytu zabezpieczającego pokrywa kwota, którą inwestor z pozycją krótką otrzymuje od inwestora z pozycją długą w wyniku zawartej transakcji. Pozostałą część wartości depozytu stanowi tzw. depozyt zabezpieczający zmienność ceny, określane przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. Ta część depozytu musi pochodzić bezpośrednio ze środków wniesionych przez inwestora wystawiającego jednostkę.

	wzrost indeksu bazowego (WIG20)	spadek indeksu bazowego (WIG20)
zakup jednostki indeksowej (zajęcie pozycji długiej)	Zysk (+)	strata (-)
wystawienie jednostki indeksowej (zajęcie pozycji krótkiej)	Strata (-)	zysk (+)

Zamknięcie pozycji w jednostkach indeksowych

- ▶ Inwestor, który dokonał zakupu jednostek indeksowych może zamknąć posiadaną pozycję na dwa sposoby:

1) Sprzedaż jednostki (zajęcie pozycji odwrotnej)

Inwestor składa zlecenie sprzedaży na tą samą ilość jednostek, które zostały wcześniej nabyte.

2) Wykonanie jednostki

Inwestor informuje dom maklerski, w którym prowadzi rachunek inwestycyjny o zamiarze wykonania jednostki.

Skutkuje to otrzymaniem od jej wystawcy kwoty rozliczenia równej 1/10 wartości indeksu bazowego na otwarciu w dniu następnym.

- ▶ Dzięki możliwości wykonania lub sprzedaży jednostek, inwestor może dokonać wyboru tej metody zamknięcia pozycji, która przyniesie mu w danej chwili większe korzyści.
- ▶ Inwestor posiadający pozycję krótką (wystawca jednostki), aby ją zamknąć, musi nabyć jednostkę.

Zasady obrotu

- System notowań: notowania ciągłe

- Godziny obrotu: od 9:00 do 16:10

- Ograniczenia wahań kursów: kurs otwarcia, kurs transakcyjny oraz kurs zamknięcia mogą się różnić od kursu odniesienia, którym jest kurs zamknięcia z dnia poprzedniego, nie więcej niż o 10%.

- Dostępne rodzaje zleceń - wszystkie, które występują w systemie WARSET.

- ▶ Obrót na rynku może być wspomagany przez działania animatora rynku (czyli dom maklerski lub inną instytucję finansową), który zobowiązał się do utrzymywania płynności obrotu poprzez składanie zleceń kupna i sprzedaży jednostek na określonych warunkach.

Przykłady inwestycji w jednostki indeksowe

Nabycie jednostek indeksowych, czyli zajęcie pozycji długiej

- inwestor nabył jednostkę indeksową po cenie 150 zł,
- po upływie kilku dni cena jednostek wzrosła do poziomu 160 zł,
- inwestor decyduje się na realizację zysków i zamyka pozycję (może tego dokonać poprzez sprzedaż jednostki albo poprzez jej wykonanie). Załóżmy, że inwestor sprzedaje jednostkę po kursie 160 zł,
- inwestor na jednej jednostce zarobił 10 zł (160 zł- 150 zł),

- stopa zwrotu z inwestycji wyniosła 6,5% ((160 zł - 150 zł)/150 zł).

▶ W przypadku gdyby cena jednostek spadła np. do poziomu 140 zł i inwestor zamknąłby swoją pozycję poprzez sprzedaż jednostki, poniósłby straty w wysokości 10 zł, a stopa zwrotu dla jego inwestycji wyniosłaby minus 6,5%.

Wystawienie jednostki indeksowej, czyli zajęcie pozycji krótkiej

- inwestor wystawia (sprzedaje) jednostkę indeksową po cenie 150 zł,
- po upływie kilku dni cena jednostek spada do poziomu 140 zł,
- inwestor zdecydował się na realizację zysków zamykając pozycję (może tego dokonać jedynie poprzez odkupienie jednostki po www. cenie),
- na jednej jednostce inwestor zarobił 10 zł (150 zł -140 zł),
- ze względu na to, że zaangażowanie finansowe inwestora posiadającego pozycję krótką ograniczone jest tylko do wysokości depozytu zabezpieczającego zmienność ceny, stopa zwrotu z tej inwestycji jest znacznie większa niż w przypadku nabycia jednostki.

▶ Załóżmy, że poziom wstępnego depozytu zabezpieczającego zmienność cen jednostek indeksowych wynosi 15%,

- inwestor chcący otworzyć pozycję krótką, musi wpłacić depozyt równy 22,5zł (150zł x 15%),
- na jednej jednostce inwestor zarobił 10 zł, biorąc pod uwagę wielkość zaangażowanego kapitału, stopa zwrotu z inwestycji wyniosła 44% (10 zł / 22,5 zł).

▶ W przypadku gdyby kurs indeksu bazowego wzrósł np. do poziomu 160 zł, inwestor straciłby 10 zł na każdej jednostce, a jego stopa zwrotu wyniosłaby minus 44%.

▶ Należy pamiętać, że środki, które inwestor otrzymał od nabywcy jednostki wchodzą również do depozytu zabezpieczającego.

Uwaga: Przedstawione przykłady nie uwzględniają prowizji maklerskiej z tytułu zawierania transakcji lub wykonania jednostek.